

GIDA
EGEMENLİĞİ:
PANDEMI
SONRASI BİR
DÜNYA İÇİN
PANZEHİR

**Food Sovereignty:
Panacea for a
Post-Pandemic World**

Çeviri (ING-TR)
Eda Sevinin

Yazar | Author
Candan Türkkan
Özyeğin Üniversitesi | Özyeğin University

İllüstratör | Illustrator
Dilara Akbal

Gıda Egemenliği: Pandemi Sonrası Bir Dünya İçin Panzehir

Candan Türkkan

COVID-19 pandemisi, şüphesiz, gıda sistemindeki krizleri daha da derinleştirdi. Fiyatlar arttı, teslimatlar ertelendi, tedarik hatları tekleği, daha çok sayıda çiftçi geçimini sağlayamaz hâle geldi ve müşteriler marketlerdeki rafların bir daha ne zaman dolacağına dair-ya da doldurulup doldurulmayacağına dair-kesin bir emare olmaksızın aniden bomboş kalmasından kaygı duymaya başladılar.

Yine de bunların hepsi için pandemiyi suçlamak yanlış hüküm vermek olur.

Küresel gıda sistemi, tıpkı iflahı kesilmiş demokrasilerimiz gibi, uzun zamandır bize tehlike sinyalleri gönderiyor: Aile çiftlikleri yok oluyor; çiftçiler şehirlerde belirsiz bir gelecek beklentisi uğruna çiftliklerini terk ediyorlar; pestisitler ve yapay gübreler toprağın sağlığını mahvediyor; yer altı sularını kirletiyor ve çiftçiler ile çiftlik çalışanlarını hasta ediyor; monokrop (tek ürün hasadı yapılan) tarlalar ve CAFO'lardan¹ yükselen kokular kırsal alanlara hâkim hâle geliyor–hem de Küresel Kuzey ve Küresel Güney'de ayırım gözetmeden.² İşin tüketiciler tarafında da durum (daha) parlak değil: vitrinlerinde sonsuz çeşitlilikte her daim taze ve elverişli gıdalar sergileyen süpermarketler mantar gibi çoğalsa da, kronik gıda güvencesizliği ve beslenme kaynaklı hastalıklar gezegenin dört bir yanında yükselişe geçmiş durumda.³ Problem yalnızca çiftçiliğin ve çiftçilerin iflas etmesi değil; çeşitli gıda yelpazesini uygun fiyatlarla sofralarımıza getirmesi gereken tedarik hatlarının, üst sıralarda yer alan birkaç ÇUŞ'un⁴ kâr marjlarının yüksek ve sabit kalmasını sağlayacak şekilde darboğaza girmiş (daralmış) olması.⁵ Pandemi bu gerilimleri yalnızca daha da yoğunlaştırdı ve herkesin görebileceği şekilde açığa çıkardı.

Dolayısıyla, gıda sisteminin bütünü için pandemi öncesi "normal"e dönmek, bir salgınlar ve iptaller durumuna, petrol ve tarım kimyasallarına aşırı bağımlılığa, çevre hasarlarına, hayvan istismarına, emek sömürüsüne, ırkçı ve yabancı düşmanı göç politikalarına ve yasal yaptırımlara, kırsal nüfusun tahrip edilmesine, döviz bağımlılığına ve yüksek oranda beslenme kaynaklı hastalıklara geri dönmek anlamına geliyor. Taze, sağlıklı ve kültürel açıdan uygun gıdalar her geçen gün daha fazla insan için ulaşılamaz hâle geliyor; yalnızca pandemiyle birlikte gelen ekonomik krizler gelir eşitsizliğini –şüphesiz ki- daha da kötüleştirdiği için değil, aynı zamanda gıda sistemi, yükselen maliyetleri, sistematik bir şekilde bunları kaldıramayacak insanların –uzun zamandır sömürgeci ve ırkçı baskıdan, ataerkil şiddetten ve sınıf eşitsizliğinden çekmiş insanların –omuzlarına yüklediği için.

Gıda egemenliği: hepimize uygun bir gıda sistemi

Pandemi sonrası dünyaya baktığımızda yeni bir gıda sistemine duyulan ihtiyaç ortada. Küresel Köylü Hareketi La Via Campesina'nın ifade ettiği gibi, yeni gıda sistemi şunları öncelik olarak belirlemelidir:

- » Köylülerin ve topraksız halkların toprağa, suya, tohuma ve krediye erişimi.
- » Tohuma ücretsiz erişim.
- » Çiftçilerin gıda üretme hakkı.
- » Tüketicilerin ne tüketebileceklerine karar verme ve tükettiklerinin nasıl ve kim tarafından üretildiğini bilme hakkı.
- » Ülkelerin kendilerini aşırı düşük fiyatlandırılmış tarım ürünleri ve gıda ihracatından koruma hakkı.
- » Yanlış planlama ve fiyatların üretim maliyetlerinden bağımsız bir şekilde belirlenmesi sebebiyle üretim fazlalarının engellenmesi.
- » Sürdürülebilir çiftçilik pratiklerinin yaygınlaştırılması.
- » Ülkelerin kendi tarım ve gıda politikalarına karar verme hakkı ve halkın bu politika kararları süreçlerine katılması.
- » Kadın çiftçilerinin haklarının tanınması.⁶

La Via Campesina'nın kısaca "gıda egemenliği" olarak ifade edilebilecek öncelikler listesi hem inşa etmek için mücadele etmemiz gereken (ekolojik, toplumsal ve ekonomik açılardan) daha adil bir gıda sistemi için bir kılavuz hem de mevcut gıda sisteminin eksiklerini tespit etmemiz için bir harita öneriyor. Öncelikler listesinin üstü kapalı bir şekilde söylediği gibi, mevcut gıda sistemi oldukça küresel bir sistem. Ne var ki, küreselleşme yerel ihtiyaçlara yerel kaynaklarla karşılık vermeyi engelliyor. Onun yerine, tüm dünyada

[I] Konsantre Hayvan Besleme Operasyonu.

[II] Patel, Raj. *Stuffed and Starved: The Hidden Battle for the World Food System*. New York: Portobello Books, 2007. Wise, Timothy A. *Eating Tomorrow: Agribusiness, Family Farmers and the Battle for the Future of Food*. New York: The New Press, 2019.

[III] Örneğin, bkz: Albritton, Robert. "Between Obesity and Hunger: The Capitalist Food Industry," C. Counihan, ve P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader* içinde. New York: Routledge, 2008. Jacobs, Andrew, ve Matt Richtel. "How Big Business Got Brazil Hooked on Junk Food," *The New York Times*, 16 Eylül 2017. <https://www.nytimes.com/interactive/2017/09/16/health/brazil-obesity-nestle.html>. Jacobs ve Richtel. "She Took on Colombia's Soda Industry. Then She Was Silenced," *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2017/11/13/health/colombia-soda-tax-obesity.html>, Erişim tarihi 15 Ekim 2020. Julier, Alice. "The Political Economy of Obesity," C. Counihan, ve P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader* içinde, New York: Routledge, 2008, ss. 546-562. Paddock, Jessica Rhiannon. "Changing Consumption, Changing Tastes? Exploring Consumer Narratives for Food Secure, Sustainable and Healthy Diets," *Journal of Rural Studies*, 53, 2017, ss. 102-110. Searcey, D., ve Richtel, M. "Obesity Was Rising as Ghana Embraced Fast Food. Then Came KFC," *The New York Times*, 2 Ekim 2017. <https://www.nytimes.com/2017/10/02/health/ghana-kfc-obesity.html>.

[IV] Çokuluslu şirketler.

[V] Patel, *Stuffed and Starved: The Hidden Battle for the World Food System*, 2007.

[VI] La Via Campesina, Food Sovereignty, 15 Ocak 2003. <https://viacampesina.org/en/food-sovereignty/>. Son erişim tarihi 25 Şubat 2020.

çiftçileri çiftçilere karşı kıskırtan ve sonunda da tüm çiftçilerin kaybetmesine sebep olan bir dibe doğru yarış tetikliyor. Dahası, sürdürülebilir olmayan tarım uygulamalarının maliyetini ve bunların sonradan ortaya çıkan etkilerini eşitsiz biçimde dağıtıyor. O hâlde, yapılması gereken gidişatı tersine çevirmek. Gıda egemenliğine uygun bir gıda sistemi için gereken eylem planı da burada: Yerelde üretim yapın, yerelde ticaret yapın ve yerel olanı tüketin. Gıda ve tarım politikalarının demokratik yurttaşlığın temeli olduğunu kabul edin. Kamuoyunu gıda ve tarım politikaları konusunda aydınlatın. Gıda ve tarım konusundaki politika kararlarına halkın daha büyük bir kısmının katılmasını sağlayın. Toprak, su, tohum ve tarımdaki bilgi birikimini ortak zenginlik olarak tesis edin ve bunların yasal koruması ve sürdürülebilir kullanımı için gerekli önlemleri alın. Borç ve iflas kaynaklı toprak kayıplarını engelleyin. Okul müfredatına beslenme, tarım, hijyen ve gıda güvenliği konularını ekleyin; tarım, gıda üretimi ve gıda işleme konularındaki iyi uygulamalar için kamuoyuna sürekli eğitim fırsatları sunun. Bilimsel yollarla belirlenmiş tarımsal üretim ve gıda tüketimi tahminlerine dayanan yıllık planlar ve politika önerileri aracılığıyla kronik üretim fazlalıklarını ve piyasadaki geçici aşırı mal arzını engelleyin. Tüketici odaklı teşvikler yoluyla geri dönüşümü ve yeniden kullanımı teşvik edin. Üretici odaklı caydırıcı önlemler yoluyla aşırı üretimi ve israfı engelleyin. Kısacası, yanlış planlama yüzünden ortaya çıkan kötü uygulamalara ve bozukluklara karşı harekete geçin, kamuoyunu iyi uygulamalar hakkında bilgilendirin, tarımda, tedarik uygulamalarında ve gıda tüketiminde sürdürülebilirliği norm hâline getirin. Gıda egemenliğini ulusal gıda ve tarım politikanız olarak belirleyin.

Şimdiye kadar ne yaptık?

Şanslıyız çünkü bu değişikliklerden bazıları çoktan uygulamaya konuldu: Dünyanın dört bir tarafında çiftçiler, özellikle de tarım alanında politika yapımına daha fazla çiftçinin katılması için baskı yapıyorlar; maliyetleri yönetmek, daha iyi pazarlama ve ürün satışı yapmanın yanı sıra krediler ve sübvansiyonlar yetersiz kaldığında birbirlerini mali açıdan desteklemek için çiftçi kooperatifleri bünyesinde örgütleniyorlar. Benzer şekilde, tüketiciler tüketici kooperatifleri ve tarladan sofraya ağlar kuruyorlar. Böylece anlaşmalı çiftçilere toplu sipariş

vererek aşırı üretimi ve tedarik zincirlerinin piyasaya aşırı mal arzını engelliyor, çiftçileri; zamanlarını, paralarını ve emeklerini sürdürülebilir tarım uygulamalarına ayırmaya teşvik ediyorlar. Daha geniş ölçekte Adil Ticaret (*Fair Trade*), veganlık ve vejetaryenlik, organik hareket gibi etik tüketim hareketleri tüketimi -dolaylı olarak da üreticileri- (ekolojik, toplumsal ve ekonomik açılardan) sürdürülebilir alternatiflere doğru itmek için çok çaba sarf ediyorlar. Yakın zamanda ise, küreselleşme bayrağını taşıyanlar arasında bile, yerel ölçekte döngüsel ekonomiler kurma ve bunları genişletme tartışmaları başladı.

ÖNCELİĞİMİZ
ELBETTE
BİR YANDAN
EKOLOJİK
DENGELERİ
GÖZETİRKEN

HERKES İÇİN GIDA EGEMENLİĞİNİ SAVUNMAK VE KESKİN BİR SOSYAL VE EKONOMİK ADALET DUYGUSUNU SÜRDÜRMEK OLMALI.

Bu "çözümler" de problemlerden muaf değil. Örneğin neyin "yerel" olduğu konusunda şiddetli tartışmalar var. "Yerel", -*Slow Food*'un (Yavaş Gıda) Yeryüzü Marketi modelinde olduğu gibi- mesafe üzerinden mi tanımlanmalı? Yoksa daha sık karşılaştığımız gibi ulusal sınırlar ve siyasal olarak tanımlanmış bölgelere göre mi belirlenmeli? Ya da belki "yerel" üretilen, tüketilen ve dolaşıma sokulan gıdaların karbon ayak izine göre belirlenmelidir -ki bu da küresel ticaret ağlarını büyük bir kargaşaya sürükleyecektir. Açıkça görülüyor ki, hiçbir tanım tek başına mükemmel değil ve her biri gıda sistemi içindeki farklı aktörler için muhtelif avantajlar ve dezavantajlar yaratıyor. Çok takdir edilen

etik tüketici hareketleri de çatışmalardan muaf değil. Örneğin, Yavaş Gıda sınıf ve toplumsal cinsiyet dinamiklerini göz ardı ettiği gerekçesiyle özellikle de Küresel Güney'de çokça eleştirildi.^{vii} Adil Ticaret tartışmaları yakın zamanda bölündü; temel anlaşmazlık sebebi ise Adil Ticaret'in amaçlarının kamuoyuna duyurulması ve satışların artırılması için ÇUŞ'lerle yapılan ortaklıkların etik olarak ne kadar doğru olduğu tartışmasıydı.^{viii} Organik harekete gelince, yoksul küçük çiftçileri, şirketlerin ve kurullar tarafından verilen organik sertifikası ücretinin tuzağına düşürdüğü için eleştiri oklarına hedef oldu.^{ix} Son olarak, başlıca etik tüketiciler olan veganlar ve vejeteryenler; etin, süt ürünlerinin, hayvansal ürünlerin ve genelde hayvan endüstrisinin, özelde ise tarımın ırk ve sınıf dinamiklerini büyük ölçüde göz ardı ederken, etin ve hayvansal ürünlerin tüketimini ve tüketicilerini hedef almalarıyla biliniyorlar.^x Bütün bu hareketler ve yaklaşımlar başlıca toplumsal, ekonomik ve ekolojik adaletsizlikleri kamuoyu tartışmalarının üst sıralarına taşımayı başardı; ilgili aktörleri ve tarafları bariz bir şekilde bozulmuş gıda sistemini düzeltmek için daha fazlasını ve daha iyisini yapmaya teşvik etti.

Devam etmek

Öyleyse, ihtiyacımız olan gıda sistemimizi topyekün yeniden düşünmek ve yeniden tasarlamak. Önceliğimiz, elbette bir yandan hassas ekolojik dengeleri gözetirken herkes için gıda egemenliğini savunmak ve keskin bir sosyal ve ekonomik adalet duygusunu sürdürmek olmalı. Bunu başarmak için mevcut gıda sisteminin eksiklikleri konusunda kendimizi durmaksızın eğitmeli, çiftçilerin ve tüketicilerin geleceğe dair karar alma süreçlerinin her aşamasına katılmalarını sağlamalı ve eşitlikçi, adil ve tarımsal-ekolojik anlamda sürdürülebilir gıda üretim ve tüketim pratiklerini destekleyen yerel, bölgesel ve ulusal politikalar oluşturmalıyız. Çünkü, emeğimize, topraklarımıza, suyumuz ve tohumlarımıza el koyan siyasi ve ekonomik aktörlere, kurumlara ve mekanizmalara karşı mücadele etmeye hazır olmadığımız sürece daha adil bir gıda sistemi kuramayız. Ve mevcut sistemin kırılabilirliği, gelecekte yeni, sürdürülebilir ve dayanıklı bir gıda sistemi kurmak üzere hepimizin dayanışma içinde bir araya gelmesi için bir toplanma çağırısı. Kolay olmayacak, fakat eğer "ne yersek oyu" düsturu doğruysa, yediğimiz şeyler en azından *bizim* olmalı.

[VII] Örneğin, bkz; Pilcher, Jeffrey M. "Taco Bell, Maseca and Slow Food: A Postmodern Apocalypse for Mexico's Peasant Cuisine?" C. Counihan, ve P. van Esterik. *Food and Culture: A Reader* içinde, 3. basım, New York: Routledge, 2008, ss. 400-410.

[VIII] Bu tartışmayla ilgili, bkz; Besky, Sarah. "Agricultural Justice, Abnormal Justice? An Analysis of Fair Trade's Plantation Problem," *Antipode*, 1-20, 2015. Goodman, Michael K. "Reading fair trade: Political ecological imaginary and the moral economy of Fair-Trade foods," *Political Geography*, 23 (7), 2004, ss. 891-915.

[IX] Bu tartışmayla ilgili, bkz; Allen, Patricia ve Martin Kovach, "The Capitalist Composition of Organic: The Potential of Markets in Fulfilling the Promise of Organic Agriculture." *Agriculture and Human Values*, 17 (3), 2000, ss. 221-232. Chrzan, Janet. "The American 'Omnivore's Dilemma: Who Constructs 'Organic' Food?" *Food and Foodways*, 18, 2010, ss. 81-95.

[X] Bu dinamikler üzere harika bir tartışma için, bkz: Schlosser, Eric. "The Chain Never Stops," C. Counihan, ve P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader* içinde. New York: Routledge, 2008, ss. 441-451.

Food Sovereignty: Panacea for a Post-Pandemic World

by Candan Türkkan

The COVID-19 pandemic has certainly exacerbated the crises in the food system. Prices increased; deliveries were delayed; supply lines malfunctioned; more farmers could not make their ends meet; and customers grew anxious as the grocery store shelves suddenly emptied, with no sure sign as to when—or if—they would be stocked again.

It would, however, be a misjudgment, to blame it all on the pandemic.

The global food system, like our exhausted democracies, have long been sending distress signals: Family farms have been disappearing and farmers have been leaving the farm work for uncertain prospects in cities; pesticides and artificial fertilizers have been destroying soil health, contaminating groundwaters and making farmers and farm workers sick; monocrop fields and the stench from the CAFOsⁱ have been dominating rural landscapes—in the Global North and South alike.ⁱⁱ The grass isn't all that green(er), on the consumer side, either: Though supermarkets have mushroomed, showcasing a seemingly limitless variety of ever-fresh and ever-convenient foods, chronic food insecurity and diet-related diseases have spiked across the planet.ⁱⁱⁱ Overall, the problem is not just that farming and farmers are going under, but that the supply lines that were supposed to bring a diverse array of foods at affordable prices to our tables are bottlenecked, in such a way as to make sure that the profit margins for the few MNCs^{iv} situated at the bottlenecks remain high and steady.^v The pandemic has just intensified these tensions and laid bare the malfunctions for all to see.

Thus, for the food system at large, going back to a pre-pandemic “normal” implies going back to a state of outbreaks and recalls, overreliance on petroleum and agro-chemicals, environmental damage, animal abuse, labor exploitation, racist and xenophobic immigration policy and law enforcement,

[I] Concentrated Animal Feeding Operations.

[II] Patel, Raj. *Stuffed and Starved: The Hidden Battle for the World Food System*. New York: Portobello Books, 2007. Wise, Timothy A. *Eating Tomorrow: Agribusiness, Family Farmers and the Battle for the Future of Food*. New York: The New Press, 2019.

[III] See, for example: Albritton, Robert. “Between Obesity and Hunger: The Capitalist Food Industry” In C. Counihan, & P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader*. New York: Routledge, 2008, pp. 342-354. Andrew Jacobs & Matt Richtel, “How Big Business Got Brazil Hooked on Junk Food,” *The New York Times*, 16 September 2017. <https://www.nytimes.com/interactive/2017/09/16/health/brazil-obesity-nestle.html>. Jacobs & Richtel. “She Took on Colombia’s Soda Industry. Then She Was Silenced,” *The New York Times*, 13 November 2017. <https://www.nytimes.com/2017/11/13/health/colombia-soda-tax-obesity.html>. Alice Julier, “The Political Economy of Obesity” In C. Counihan, & P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader*. New York: Routledge, 2008, pp. 546-562. Paddock, Jessica Rhiannon. “Changing Consumption, Changing Tastes? Exploring Consumer Narratives for Food Secure, Sustainable and Healthy Diets,” *Journal of Rural Studies*, 53, 2017, pp. 102-110. Searcey, Dionne, & Matt Richtel, “Obesity Was Rising as Ghana Embraced Fast Food. Then Came KFC,” *The New York Times*, 2 October 2017. <https://www.nytimes.com/2017/10/02/health/ghana-kfc-obesity.html>.

[IV] Multinational corporations.

[V] Patel, R. *Stuffed and Starved*, 2007.

destruction of rural communities, dependence on foreign currency and global markets for our food, and high rates of diet-related diseases. It implies fresh, healthy, and culturally appropriate foods becoming unaffordable to a growing number of people, not only because the pandemic-adjacent economic crises are undoubtedly worsening income inequality, but also because the food system has been systemically shoving rising costs on to those who simply cannot shoulder them—people who have long suffered under colonial and racist oppression, patriarchal violence, and class inequality.

Food sovereignty: A food system for all of us

Looking ahead to the post-pandemic world, then, the need for a new food system is clear. As the International Peasant’s Movement, La Via Campesina, frames it, the new food system must prioritize:

- » Local agricultural production in order to feed the people.
- » The access of peasants and landless people to land, water, seeds, and credit.
- » Free access to seeds.
- » Safeguarding water as a public good and its sustainable distribution as a natural resource.
- » The right of farmers to produce food.
- » The right of consumers to decide what they consume, and to know how and by whom what they consume is produced.
- » The right of countries to protect themselves from low-priced agricultural and food imports.
- » The prevention of surpluses due to faulty planning and delinking of prices from production costs.
- » The spread of sustainable farming practices.
- » The right of countries to decide their own agricultural and food policies and the people’s participation in the making of those policy decisions.
- » The recognition of women farmers’ rights.^{vi}

Succinctly put as “food sovereignty”, La Via Campesina’s list of priorities offers both a guideline for a more (ecologically, socially, and economically) just food system that we must strive to build, and a map for identifying the weaknesses of the current food system. As this list hints, for example, the current food

[VI] La Via Campesina. “Food Sovereignty,” 15 January 2003, <https://viacampesina.org/en/food-sovereignty/>. Last accessed on 15 October 2020.

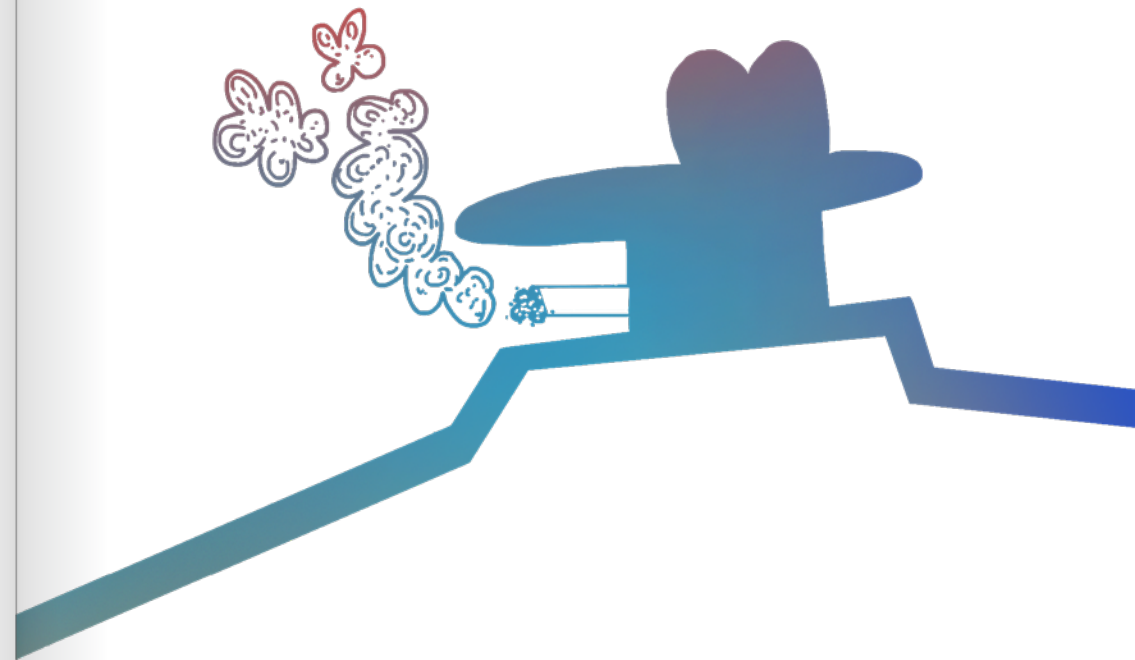

system is a highly global one. Globalization, however, disincentivizes taking care of local needs locally. Instead, it sets off a worldwide race-to-the-bottom for prices that play farmers against farmers and in the end, disadvantages farmers everywhere. Plus, it distributes the costs of unsustainable agricultural practices and their after-effects unequally. What is necessary, then, is to reverse the course; and here is the action plan for a food sovereign food system: Produce locally, trade locally, and consume locally.

Recognize food and agricultural politics to be foundational for democratic citizenship. Educate the general public about food and agriculture policies. Ensure greater public participation in policy decisions regarding food and agriculture. Frame land, water, seed, agricultural know-how as public wealth and take precautions for their legal protection and sustainable use. Prevent land loss due to debt and bankruptcy. Include nutrition, agriculture, hygiene, and food safety in the school curriculum and provide continuous education opportunities to the general public for good practices in agriculture, food production, and processing. Prevent chronic surpluses and temporary gluts through annual plans and policy recommendations that rely on scientifically determined agricultural production and food consumption projections. Encourage recycling and reuse through consumer-focused incentives. Discourage overproduction and waste through producer-focused disincentives. In short, counter malpractice and malfunction due to faulty planning; educate the public on better practices; and make sustainability—in agriculture, provisioning practices, and food consumption—the norm. Make food sovereignty a national food and agriculture policy.

What we have done so far

We are fortunate, in that some of these changes have already been instituted: Farmers all around the world have been pushing for more farmer participation in policy making, particularly in agriculture; they have been organizing under farmers' cooperatives to manage costs, to better market and sell their products, and to support each other financially when credits and subsidies are lacking. Similarly, consumers have been setting up consumer cooperatives and farm-to-table networks, preventing overproduction and supply chain gluts through bulk orders to contracted farmers, and encouraging farmers to invest their time, money, and efforts toward sustainable agricultural practices. On a wider scale, various ethical consumer movements like Fair Trade, veganism and vegetarianism, and the organic movement are working hard to push—and by proxy, producers—toward (ecologically, socially, and economically) sustainable alternatives. And more recently, there is growing talk—even among the purveyors of globalization—of building and expanding circular economies locally.

OUR PRIORITY MUST
BE TO ACHIEVE
FOOD
SOVEREIGNTY
FOR ALL,

WHILE OF COURSE MAINTAINING DELICATE ECOLOGICAL BALANCES, AS WELL AS A KEEN SENSE OF SOCIAL AND ECONOMIC JUSTICE.

These “solutions” have not been free of problems either. What constitutes “the local”, for example, has been fiercely contested. Should ‘the local’ be defined based on distance—as in Slow Food’s Earth Market model? Or should it be based on national borders and politically determined regions, as is more often the case? Or perhaps, “the local” should be designated according to the carbon footprints of foods produced, consumed, and circulated—which would certainly throw global trade networks into major disarray. Clearly, no single definition is perfect; and each generates multifarious advantages and

disadvantages for different actors in the food system. The much-celebrated ethical consumer movements have similarly not been contention-free. Slow Food, for example, has been widely criticized for ignoring class and gender dynamics, especially in the Global South.^{vii} Fair Trade has been splintering recently, with the primary point of disagreement being the ethical validity of partnering up with the MNCs to publicize Fair Trade goals and to increase sales.^{viii} The organic movement, in turn, has been on the hot seat for subjecting poor small farmers to the fee-trap of third-party organic certification companies and boards.^{ix} Finally, as ethical consumers *par excellence*, vegans and vegetarians have been known to strictly target consumers and consumption of meat and animal products, while largely ignoring the race and class dynamics of the meat, dairy, and animal industry in general and agriculture in particular.^x Critically, however, all of these approaches and movements have managed to bring up major social, economic, and ecological injustices to the forefront of public discussions, and encouraged all relevant actors and parties to do more and do better to fix a clearly broken food system.

Going forward

What we need, then, is to rethink and redesign our food system in total. Our priority must be to achieve food sovereignty for all, while, of course, maintaining delicate ecological balances, as well as a keen sense of social and economic justice. To do so, we must continually educate ourselves on the current food system’s shortcomings, ensure farmer and consumer participation at every level of decision making with regards to the future, and institute local, regional, and national policies that support egalitarian, just, and agro-ecologically sustainable food production and consumption practices. For we cannot build a more just food system unless we are willing to fight against political and economic actors, institutions, and mechanisms that attempt to appropriate our labor, land, water, and seeds. But the fragility of the current system is a rallying call for all of us to come together in solidarity to build a new, sustainable, and resilient food system for the future. It is not going to be easy—but if we are indeed what we eat, then what we eat should at least be *ours*.

[VII] See, for example, Pilcher, Jeffrey M. “Taco Bell, Maseca and Slow Food: A Postmodern Apocalypse for Mexico’s Peasant Cuisine?” In C. Counihan, & P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader*, 3rd ed., New York: Routledge, 2008, pp. 400-410.

[VIII] On this discussion, see; Besky, Sarah. “Agricultural Justice, Abnormal Justice? An Analysis of Fair Trade’s Plantation Problem,” *Antipode*, 1–20, 2015. Goodman, Michael K. “Reading Fair Trade: Political Ecological Imaginary and the Moral Economy of Fair-Trade Foods,” *Political Geography*, 23 (7), 2004, pp. 891–915.

[IX] On this discussion, see; Allen, Patricia & Martin Kovach, “The Capitalist Composition of Organic: The Potential of Markets in Fulfilling the Promise of Organic Agriculture,” *Agriculture and Human Values*, 17 (3), 2000, pp. 221-232. Chrzan, Janet. “The American ‘Omnivore’s Dilemma: Who Constructs ‘Organic’ Food?” *Food and Foodways*, 18, 2010, pp. 81-95.

[X] For a great discussion of these dynamics, see, Schlosser, Eric. “The Chain Never Stops” In C. Counihan, & P. van Esterik, *Food and Culture: A Reader*. New York: Routledge, 2008, pp. 441-451.

